

Politični shod v Negovi.

V nedeljo je priredilo politično društvo za ljutomerski in gornje-radgonski okraj v Negovi drugi shod. Ustreglo je s tem že večkrat izraženim željam. Baš na jezikovni meji je ljudskih shodov najbolj treba. Valovi tujstva močno pluskajo čez mejo in nas hočejo poplaviti. Tej nevarnosti se je treba z vsemi silami zoperstaviti, in ravno novo politično društvo je v to obrambo najbolj pripravno. Kajti na shodih, katere takšna društva prirejajo, podučuje se ljudstvo in navdušuje in napeljuje k odporu in boju proti sovražniku. V tem oziru mislimo, bode tudi shod v Negovi obrodil zaželjenega sadu. Zbralo se je tu mnogo ljudstva iz celega okraja. Seveda je bilo tudi nekaj nemškutarških pokvek vmes, ki so hoteli že med shodom in pozneje pri prosti zabavi zdražbo delati. A takšnim ničvrednim ljudem je najbolje odgovarjati z zaničevanjem, in tako smo tudi mi storili.

Ob $\frac{1}{2}$ 4. uri je otvoril podpredsednik političnega društva shod in nazdravil svetlemu cesarju ter podelil besedo državnemu poslancu velčast. gosp. dr. Gregorecu. Le-ta nam je v celo uro trajajočem govoru podal jedernato poročilo o svojem delovanju in nam narisal naše politične, gospodarske in narodne razmere. Vse naše bede in vseh tužnih razmer v Avstriji je kriva nemško-liberalna stranka, ki zahvaljuje svojo moč krivičnemu volilnemu redu. Prej v Avstriji ne bo bolje, dokler se volilni red ne preuredi. Ko je bila liberalna stranka na krmilu, napravila je milijone in milijone za židovske interese, za kmeta pa ni storila nič, akoravno ta plačuje največ davka. Tudi v narodnem oziru zavira vsako napredovanje nenemških narodov, in če bi ne bilo od svetlega cesarja nam danega člena XIX. osnovnih povelj, bi mi ubogi Slovenci še nič ne imeli. S pomočjo tega daru pa se še vendar gibljemo in razvijamo. Mi smo jednokopravni z drugimi narodi, ali v resnici še ne uživamo tistih pravic, kakor drugi. A dosegli bomo s časom vse, kar nam gre po božjih in državnih zakonih; treba samo, da delujemo, kakor dosedaj, tudi v prihodnje vstrajno in neupogljivo po starem slovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Viharno ploskanje je sledilo temu govoru. Tako je sta se oglasila dva kmeta in predlagala sledeči resoluciji: »Pri drugem shodu političnega društva v Negovi zbrani volilci izrekajo svojemu državnemu poslancu, veleč. g. dr. Gregorecu, svoje popolno zaupanje in želijo, da bi slovenski poslanci tudi v naprej odločno in po jednotnih sklepih postopali v prid slovenskega naroda«.

Druga resolucija pa se je glasila: »Pri drugem shodu političnega društva v Negovi zbrani volilci želijo, da bi slovenski državni in deželni poslanci z vsemi silami delali na to, da gornje-radgonski sodnijski okraj zopet dobi svojo lastno davkarijo, katero je že preje imel«.

Obe resoluciji ste bili jednoglasno sprejeti. Kot drugi govornik je poprijel besedo gospod J. Slavič, veleposestnik v Bučevcih. Dajal je kmetom prav dobre nauke za javno življenje. Slikal nam je potrebe in koristi raznih društev ter priporočal posebno bralna društva, ki dajejo kmetom mnogo podučnega in koristnega berila.

Za njim je govoril čast. g. župnik Alojz Šijanec o raznih gospodarskih stvareh. Tudi on je priporočal kmetom poštene slovenske časopise in knjige in posebno kmetijske. Kazal nam je na raznih slučajih, kaj se z umnim in pametnim gospodarstvom doseže.

Kot zadnji govornik je nastopil na to g. dr. Rosina. Govoril je o bližajočih se volitvah v okrajni zastop ter hudo bičal tiste omahljivce, ki obožavajo orehovskega preroka, ki nič ne zna, nič nima in nič dati ne more.

To niso možje, ki pred tem človekom vedno v prahu ležijo. Ali se vam še niso oči odprle? Ali še niste razvideli, da bo ves okraj prišel pod sedanjim načelnikom v velike dolgove? Sedaj ga železnica tožuje na plačilo 20.000 gld. Pravda se bo vlekla morda še par let in konec bo, da bo okraj moral plačati teh 20.000 gld. in nekaj jezer stroškov. Toda postaje v Gornji Radgoni še vedno ne bo, in vsako orehovo deblo, katero bi ta ali oni prodal, moral bode voziti skoz mesto na radgonski kolodvor. Temu je prerok kriv, ker je s svojimi ljudmi dovolil tistih 20.000 gld. brez vseh pogojev.

Škoda, da preroka ni bilo na shodu. Mogoče, da bi se bil spreobrnil in spokoril. A za njegovo spreobrnitev nam nič ni. Mi želimo le, da bi se njegovi zaslepljeni pristaši spametovali in se vrnili zopet na pravo pot, dokler še ni prepozno. To jim v njih lastni prid želimo.

Volilski shod in narodna veselica v Vuhredu.

Kdor je v nedeljo, dne 1. septembra, bil na volilskem shodu in narodni veselici v Vuhredu, kamor je poleg mnogih posestnikov iz Ribnice in Vuhreda prišlo tudi lepo število krepkih naših mož iz Marenberga, Remšnika in Mute, ta mora pritegniti besedam: »Drava se bode poprej vrnila na Koroško nazaj, predno bodo v marenberskem okraju pokopali zadnjega Slovenca!«

Najprej je bilo redno letno zborovanje tamošnje podružnice sv. Cirila in Metoda. V odbor so bili zopet izvoljeni gospodje notar Martin Kocbek prvomestnikom, dekan Avg. Hecl zapisnikarjem in župnik Jož. Črnko blagajnikom. Prav živahno pa je postalo okoli 5. ure, ko se je pričel volilski shod. Obe veliki sobani z zastavami okrašene Widmoserjeve gostilnice sta bili natlačeno polni poslušalcev. Zbrane pozdravi g. župnik Fr. Slavič ter opiše dve pregrehi mnogih Slovencev: manjkanje narodnega značaja in hrepenenje po nemških ljudskih solah. Omenivši nesloge na Kranjskem, zakliče: »Bodimo složni!« ter kot predsednik shoda podeli besedo gospodu poslancu Fr. Robiču.

G. poslanec, od vseh navdušeno pozdravljen, reče v uvodu, da je Vuhred bil pred 10 leti nemška trdnjava. Slava onim, ki so k temu pripomogli, da je zdaj drugače. Nato govori o svojem delovanju v državnem zboru in sicer najprej o davčni preosnovi. S to postavo je v zvezi pregled zemljiškega davka, ki se vrši letos in drugo leto. Posestniki, kadar pride k županu o tej zadevi zemljomerec, povejte, ako ste zemljišče v drugo kulturo spremenili, pa povejte tudi, da to in ono zemljišče ne daje tolikega čistega dohodka. Ako pa je kdo to že zamudil, naj se oglasi pri občinskem odboru, ki naj te pritožbe objavi deželni komisiji, katere ud je tudi g. poslanec.

Ko omeni domovinsko postavu, nariše v kratkih potezah sedanji politični položaj. Kmalu dobimo novo ministerstvo, katerega predsednik bode gališki cesarski namestnik, grof Baden. Novo ministerstvo ne bode parlamentarično, ampak samo poslovno in bode moralo dognati pogodbo z Ogersko. K sklepu še g. poslanec pojasni razprave v državnem zboru o proračunu ter o celjski gimnaziji, za katero so tudi glasovali nemški konservativci, in sklene z besedami: »Kjer je pravica tam je Bog in Bog bode nam Slovincem še zanaprej pomagal!«

Vsi s krepkimi živio-klici pohvalijo g. poslanca; č. g. župnik J. Žmave pa prečita naslednjo resolucijo, ki se je soglasno sprejela: »Na volilskem shodu v Vuhredu dne 1. sept. 1895 zbrani volilci izrekajo popolno zaupanje in iskreno zahvalo svojemu državnemu

poslancu, gospodu profesorju Fr. Robiču, ter ga prosijo, naj dela na to, da se še letos zedinijo vsi slovenski državni poslanci v konservativnem klubu!

Ko se se zahvala izreče vsem, ki so za celjsko gimnazijo glasovali, posebno Kalteneggerju, sklene gosp. predsednik shod s trikratnim »živio« svetlemu cesarju. Nato se je začela prosta zabava. Mariborski čitalniški pevci in tamburaši so nas razveseljevali, pa tudi domači kvartet je zapel več mičnih pesmic. Po »Zdrava-Mariji« smo šli gledat raket, ki so švigale v zrak, med tem ko se je grom možnarjev daleč razlegal, kakor da bi klical političnim nasprotnikom onkraj Drave: »Tukaj smo Slovenci gospodarji in tudi hočemo ostati!«

Cerkvene zadeve.

Pridiga

milostljivega knezoškofa Mihaela o blagoslovljenju križev za oba zvonika in za presbiterij nove slovenske župnijske cerkve Marije Device v Mariboru na praznik Karmelske Matere božje, dne 16. julija 1895.

(Konec.)

Predragi v Gospodu!

Pač samo od sebe vsiljuje se nam sedaj vprašanje: Kako je vendar današnja toliko lepa slovesnost postala mogoča? Kako se dá razložiti, da Marijina cerkev, ki je pred tremi leti le na papirju in le v našem duhu bila zidana, že danes zares in resnično pred našimi očmi stoji v krasoti in lepoti? O tukaj je res Gospod Bog milostno pomagal, in so ljudje prav krepko sodelovali.

In zavoljo tega bodi Bogu, neskončno dobrotljivemu, dolžna, presrčna zahvala za vse prejete milosti in dobrote. Na koncu slovesnosti hočemo zapeti s hvaležnim srcem prelepo pesem: Te Deum laudamus! Tebe, Bog, mi hvalimo, Tebe zahvalimo iz vsega srca, iz vse duše in iz vseh močij!

Za Bogom pa velja moja višepastirska zahvala vsem podpornikom, dobrotnikom in pospeševalcem tega spominskega zidanja. V srcu sem ganjen in presunjen, ko javljam, da dobrotljivosti pri podpiranju tega podvzeta ni bilo in ni primere. V prvi vrsti se čutim v svoji duši dolžnega, da izrečem najudanejšo in najspodobnejšo zahvalo Njih c. in kr. apostolskemu Veličanstvu, našemu ljubemu in dragemu cesarju in deželnemu očetu, ki so za župnijsko cerkev Device Marije v Mariboru milostno darovali iz lastne blagajnice tisoč goldinarjev. Naj jim Gospod Bog ta veleudušni dar povrne stoterno in tisočerno, naj Njih Veličanstvo blagoslovi z dolgim in s srečnim življenjem ter dodeli, da bodo pri najboljšem zdravju praznovali slovesno petdesetletnico svojega vladanja, dne 2. decembra 1898, o katerem času se bode služba božja že gotovo v tej novi cerkvi opravljala.

Moja topla zahvala velja nadalje vsem visokim in slavnim oblastnikom za vso dobrohotnost in za vse skrbi pri tem vse hvale vrednem zidanju nove farne cerkve. Vsem prečislanim zastopnikom teh oblastnij, ki so semkaj prišli in toliko pripomogli, da je današnja slovesnost tako imenitna in lepa, izrekam svojo odkritosrčno in prisrčno zahvalo.

Prav tako izrekam svojo nadpastirsko zahvalo častitemu gvardijanu in župnijskemu upravitelju o. Kalistu Heric-u, ki so pridno zajemali iz neizcrpnega zaklada božje previdnosti in še vedno zajemajo. Da, nepremakljivo zaupanje na Boga in njegovo pomoč; trdno zanašanje na njegovo obljubo: Kdor prosí, temu se

bode dalo, in kdor trka, temu se bo odprlo; globoko prepričanje o uspešnem češčenju naše ljube Gospe vedne pomoči; močno upanje na darežljivost in radodarnost meščanov in deželanov — to je bil proračun za zidanje in zaklad častitega o. župnijskega upravitelja. In pokazalo se je, da je ta proračun in ta zaklad povsem pravi in zadosten. Kar je nekda Bog govoril Davidu, to velja tudi čast. očetu: Ko si se namenil v svojem srcu, zidati hišo mojemu imenu, dobro si storil. (III. Kralj. 8, 18). — Kakor onim, ki dajo zidati, tako nadalje velja moja vroča zahvala stavbarskim mojstrom: mnogozaslužnemu gospodu stavbarju Rihardu Jordanu, čegar umotvor je hiša »Hiše zlate«; vrlo znanemu gospodu Jožefu Schmalzhoferju, c. kr. dvornemu stavbarskemu mojstru, ki načrt mojstersko izvršuje, in c. kr. kamnoseškemu mojstru gospodu Edvardu Hauserju, ki je do sedaj največ delal za »Bog plačaj!«, in kateremu ta predmetna župnija prav obilo dolžuje. Vse tri mojstre zaljša in krasi na prsih križ, kot znamenje njihovih mnogih zaslug za cerkev in državo.

Naposled kličem čislannemu odboru in zlasti 27.000 družbenim udom, ki neumorno darujejo za zidanje cerkve, tisočeri »Bog povrni«. Ne dvomim, da bodo udje po tej svoji krščanski darežljivosti na mogočno priprošnjo Marijino obvarovani večnega ognja, pa tudi kmalu rešeni iz vic. Saj govori Gospod vojskinih trum: »Moje je srebro, moje je zlato. (Hag. 2, 9). Daj z veseljem očesom po svojem premoženju; kajti Gospod je povračnik in ti bode stoterno povrnil«. (Preg. 35, 12, 13). Semkaj spadajo tudi obljub polne besede sv. pisma: »Daj miloščino od svojega premoženja... Kakor moreš, tako bodi usmiljen. Ako imaš veliko, daj veliko; ako pa imaš malo, prizadevaj si, tudi malo rad dati. Zakaj dobro plačilo si nabiraš na pot sile; ker miloščina vsakega greha in smrti reši in duši ne pusti priti v temo. Miloščina daje veliko zaupanje pred najvišjim Bogom vsem, ki jo delijo«. (Tob. 4, 7—12). Po pravici pravi neki pregovor: Date et Dabitur, darežljivost in povračitev sta dve sestri, ki se nikdar ne ločite. Marija, pomoč kristijanov, bode s svojo velemogočno priprošnjo v nebesih hišo sezidala vsem, ki si prizadevajo z darovi ali s trudom, da njej hišo na zemlji postavijo.

Ko pa vse, ki so pri zidanju te zale romanske cerkve sodelovali in sodelujejo, prespodobno zahvaljujem, prosim ob enem vse, naj to Bogu prijetno in pred njim zaslužno delo podpirajo tudi v prihodnje po svojih močeh. Le unitis viribus, le z združenimi močmi se morejo poravnati že nastali zelo veliki dolgovi, in se more častno dokončati krasno delo. Polagajmo torej prav pridno darove na altar tega svetišča. Kakor znate, predragi kristijani, ima cerkev v sv. maši del, ki se darovanje imenuje. Ker ne gre, da bi s tem darovanjem koj v tem trenutku pričeli, da bi morda kar sedaj darove pobirali, tako opravljajmo svoje darovanje v prihodnosti za to tako potrebno hišo božjo. Vsak, tudi najmanjši dar bode Bogu všeč, kakor je vinar evangeljske vdove Gospodu tako dopadel, da jo je očitno pohvalil v tempelju pred apostoli in ljudstvom. (Mark. 12, 41 itd). Gospod poplača in pohvali vse, kar je vredno plačila in pohvale.

Da pa se bomo toliko lažje odločili darovati, hočemo, preljubi kristijani, še pomisliti, da za potomce zidamo cerkev, v kateri se bodo zbirali stoteri in stotisočeri k molitvi, k službi božji, kjer bodo molili troedinega Boga, povelicevali Marijo, čistili svetnike, vtrdili se v veri, rasli v čednosti, obžalovali grehe in se jih izpovedali, torej se spreobrnili in našli tolažbo in mir za svoje neumrljive duše. S tem pa bodo dozoreli bogati sadovi za večno življenje tudi vsem onim, ki so pomagali zi-